

מבחנים לתמיכה בהפעלה ושימור אתרי ראשית ההתיישבות של משרד המורשת

לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹

בהתאם לסעיף 3א לחוק יסודות התקציב התשמ"ה-1985² (להלן – החוק) ובהתייעצות עם היועצת המשפטית לממשלה, מתפרסמים בזה מבחנים לתמיכה במוסדות ציבור המפעילים ומשמרים אתרי ראשית ההתיישבות של משרד המורשת, כמפורט להלן:

תקנה תקציבית מספר: 04521230 ו-04521232

1. כללי

- (1) ועדת התמיכות של המשרד (להלן – הוועדה) תדון במתן תמיכות מתקציב המשרד למוסדות ציבור המפעילים אתרי מורשת ומקיימים פעילות להנחלת המורשת ופעילות שימור של אתרי ראשית ההתיישבות, בהתאם למטרות המשרד כפי שהוגדרו בהחלטת הממשלה מס' 90 מיום 29 בינואר 2023, לנוהל לתמיכות מתקציב המדינה במוסדות ציבור³ (להלן – הנוהל) ובהתאם למבחנים אלה.
- (2) התמיכה עצמה צריך שתינתן, אם אכן נכון וראוי לתתה, על פי עקרונות של סבירות ושוויון בין מקבלי התמיכה השונים.
- (3) כל שיקוליה של הוועדה יהיו ענייניים, תוך הפעלת אמות מידה מקצועיות, ככל שיידרש לפי נסיבות העניין; החלטת הוועדה תהיה מנומקת.
- (4) חלוקת הסכום המיועד לתמיכות בתקציב השנתי של המשרד תיעשה לפי תחומי הפעילות, והכל בכפוף לאמור במבחנים אלה ובחוק התקציב לשנת הכספים השוטפת.

2. הגדרות

במבחנים אלה –

“אתר מורשת” – אתר ראשית התיישבות או אתר עתיקות כהגדרתו בחוק העתיקות, התשל"ח-1978⁴;

“אתר ראשית התיישבות” – אתר, מבנה או מתחם פיזי שהמשרד קבע באופן מנומק כי הוא בעל ערך היסטורי ולאומי ומשקף תהליכים ומציאות ראשוניים או שהוא בעל זיקה לאירוע יוצא דופן, מתקופת ראשית ההתיישבות באזור בו הוא ממוקם או בארץ ישראל בכלל;

“גוף” – מוסד;

¹ מבחן התמיכה פורסם בייפ 13030, כ"ה בכסלו התשפ"ה (26.12.2024), עמ' 2180.

² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"ב, עמ' 34.

³ ייפ 8480 התש"ף, עמ' 482; התשפ"ג, עמ' 948.

⁴ ס"ח 885 תשל"ח, עמ' 76.

"המבחנים הקודמים" – מבחנים לתמיכה של משרד המורשת בתחום שימור אתרי ראשית ההתיישבות⁵;

"מוסד" – מוסד ציבור, כהגדרתו בסעיף 3 לחוק, הפועל שלא למטרת רווח ובהתאם לנוהל;

"משרת מילואים" – מי ששירת בשנה שקדמה לשנת התמיכה 20 ימי מילואים לפחות;

"פריפריה" – רשות המוגדרת במדד הפריפריאליות בדירוג 1 עד 4 במדד הפריפריאליות של ישובים ורשויות מקומיות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2020)⁶ או מדד עדכני שיחליף אותו;

"ראשית ההתיישבות" – התקופה שלאחר שנת 1700 לסה"נ;

"שנת התמיכה" – שנת הכספים הקלנדרית שבעבורה מבוקשת התמיכה;

"תקציב שנתי" – סך ההכנסות של הגוף לרבות הכנסות עצמיות, מענקים, תמיכות ותקציביים ציבוריים ולמעט תקבולים מביטוחים וכיוצא באלה קרי: תקציבים שאינן במסגרת הפעילות הרגילה של הגוף.

3. מטרת התמיכה

מטרות התמיכה לפי מבחנים אלה הן:

- (1) הנחלת המורשת הלאומית והציונית בארץ ישראל לכלל החברה בישראל, ליהודי העולם המגיעים לישראל ולתיירים;
- (2) שימור המורשת הלאומית והציונית בארץ ישראל;
- (3) שימור, פיתוח ותיעוד של אתרי מורשת לאומית וציונית בעלי ערך היסטורי ותרבותי לאומי, למען הדורות הבאים והנגשתם לציבור הרחב.

4. הפעילות הנתמכת

הפעילות הנתמכת לפי מבחנים אלה היא:

- (1) פעולות שוטפות של חינוך, לימוד, הנחלה ותחזוקה של מורשת שעניינה אתרי ראשית ההתיישבות, כמפורט בפרק א' למבחנים אלה, המתבצעות באחת או יותר מהדרכים הבאות:
 - (א) פתיחת אתרי ראשית ההתיישבות לקהל הרחב ועידוד ביקור בהם, לרבות באמצעות פרסום ושיווק;
 - (ב) הרצאות, כנסים, ימי עיון, הכשרות, סיורים והדרכות המצויים בזיקה מהותית לאתר ראשית ההתיישבות בזיקה למטרות מבחנים אלה;
 - (ג) התנסות בפעילות מעשית לשימור אתרי ראשית התיישבות באתר ראשית ההתיישבות המבוצעת כולה בידי הגוף מגיש הבקשה;

⁵ י"פ 4492, ט' באדר א' התשנ"ז עמ' 2206 ותיקונים.

⁶ https://www.cbs.gov.il/he/mediarelease/DocLib/2022/420/24_22_420b.pdf

- (ד) פעילות בין לאומית ובכלל זה שיתוף פעולה מקצועי בין לאומי, שמהותה העיקרית היא קידום תחום שימור אתרי ראשית התיישבות והנחלת המורשת הכרוכה בהם ;
- (ה) קידום מחקרים ופרסומים מקצועיים בתחום שימור אתרי ראשית התיישבות והנחלת המורשת הכרוכה בהם ;
- (ו) ייעוץ, ליווי וסיוע לאתרי ראשית התיישבות ;
- (ז) ייעוץ וליווי של מוסדות תכנון וגופים שלטוניים בהיבטי שימור אתרי ראשית התיישבות ;
- (ח) ביצוע פעילויות תחזוקה שוטפות, לרבות שילוט ותחזוקת שימור, שאינן בינוי או שיפוץ, באתרי ראשית התיישבות ;
- (2) בינוי, פיתוח, שיפוץ ושימור פיזי של אתרי ראשית התיישבות, כמפורט בפרק ב' למבחנים אלה, ובכלל זה :
- (א) תכנון אדריכלי לשימור אתר ראשית התיישבות ;
- (ב) ביצוע פעילויות תשתית באתרי ראשית התיישבות הכוללים אחד או יותר מאלה : שיפוץ, שימור, שיחזור פיזי, פיתוח פיזי של האתר, בינוי ושידרוג תצוגות ובכלל זה שימוש באמצעים דיגיטליים מתקדמים לרבות שימור נדירותו של האתר, הייצוגיות והאותנטיות של האתר, היכולות לייצר קשר בין האתר לקהילות המבקרים השונות ויצירת חווית ביקור ולמידה משמעותיים.

5. תנאי סף כלליים לתמיכה

לשם קבלת תמיכה על הגוף מגיש הבקשה לעמוד בכל התנאים הבאים :

- (1) הגוף הוא מוסד ;
- (2) הגוף מנהל ומפעיל בפועל אתר ראשית התיישבות פעיל ;
- (3) תקציב הפעילות עברה מבוקשת התמיכה מנוהל כמשק סגור ;
- (4) הגוף משתמש בכספי התמיכה רק למטרות שלשמן ניתנו ;
- (5) הפעילות הנתמכת, על כל מרכיביה, בוצעה בידי הגוף מגיש הבקשה בהתאם להוראות הנוהל ;
- (6) מטרות הגוף כמפורט במסמכי היסוד שלו ואופן פעולתו עולים בקנה אחד עם מטרות התמיכה המפורטות במבחנים אלה ;
- (7) גוף המבקש תמיכה לפי מבחנים אלה ימסור לבקשת המשרד, ועדת התמיכות המשרדית או כל גורם מוסמך אחר, כל מידע או מסמך שיתבקש לצורך הטיפול בבקשתו לתמיכה ; בקשה לתמיכה או מידע כאמור יוגש במועד ובמתכונת כפי שיפרסם המשרד, ככל שיפרסם ; מבלי לגרוע מסמכויותיה האחרות של הוועדה ומהוראות הנוהל, הוועדה רשאית שלא לאשר תמיכה לגוף שאינו מקיים את הוראות סעיף קטן זה ואינו משתף פעולה עם ביקורת מטעם המשרד או גורם מוסמך אחר, הן ביקורת כספית, הן ביקורת תפעולית בשטח והן כל ביקורת אחרת ;
- (8) הגוף השלים את הגשת כל הדוחות הנדרשים לצורך ניקודו על פי מבחנים אלה, כשהם מלאים ותקינים, בהתאם לדרישות המשרד ובהתאם למועדים כפי שקבע המשרד ;

- (9) הגוף עומד בדרישות הנוהל, ובכלל זה יעמיד עצמו לביקורת המשרד בהתאם לדינים החלים עליו ולהוראות הנוהל לשם הבטחת עמידתו בתנאים למתן תמיכה ;
- (10) הגוף הגיש תכנית עבודה כללית לשנת התמיכה לעניין הפעילות בגינה מבוקשת תמיכה לפי מבחנים אלה, הכוללת את מועדי הפעילות ומקומם, להנחת דעתו של המשרד ; לא תינתן תמיכה בעבור פעילות שלא פורטה בתכנית העבודה שהוגשה ; המשרד יהיה רשאי לאשר שינויים בתוכנית העבודה ובלבד שהוגשו לעיונו 10 ימים לפחות טרם מועד קיום הפעילות ;
- (11) הגוף הגיש במהלך שנת התמיכה דוחות ביצוע שוטפים, דוחות פעילות ודוחות שנתיים, המעידים על עמידתו בתכנית העבודה ובתנאי הזכאות לקבלת התמיכה ; כל הדוחות יוגשו באופן ובמועדים שיוורה המשרד ;
- (12) לא תינתן לגוף תמיכה לפי מבחנים אלה אם לפעילות מושא התמיכה ניתנת תמיכה על פי מבחני תמיכה אחרים של המשרד או שהפעילות מתקצבת בדרך אחרת בידי המשרד או נתמכת או מתקצבת בידי משרד ממשלתי אחר או שהממשלה משתתפת במימונה בדרך אחרת ;
- (13) בכל מקרה, שיעור התמיכה של המשרד לא יעלה על 75% מתקציבה של הפעילות עבודה מבוקשת התמיכה ; לעניין שיעור המימון העצמי כמשמעו בסעיף 4(ג) לנוהל, יוכרו עלויות שהן שווה כסף ועלויות שווי עבודת מתנדבים, בכפוף להוראות הנוהל ; למרות האמור בפסקה זו, לגבי גוף שזו השנה הראשונה או השניה לתמיכה בו לפי נושא מבחנים אלה, יעמוד שיעור התמיכה המירבי על 90% מתקציב הפעילות כאמור ;
- (14) בכל הפרסומים אותם מוציא הגוף הנוגעים לפעילות בגינה ניתנת תמיכה, ולגבי פעילות הנוגעת לתשתית פיזית גם על גבי התשתית עצמה, יציין הגוף באופן ברור וקריא כי הפעילות נתמכת על ידי משרד המורשת ויצרף את סמליל המשרד.

פרק א' - פעולות מורשת באתרי ראשית ההתיישבות (65% מתקציב התמיכה הכולל)

תמיכה לפי פרק זה תינתן בעד פעולות שוטפות של חינוך, לימוד, הנחלה ותחזוקה של מורשת שעניינה אתרי ראשית ההתיישבות, ובהתאם לתנאים, לאמות המידה המפורטים להלן :

6. תנאי סף נוספים לתמיכה

נוסף על האמור בסעיף 5, לשם קבלת תמיכה לפי פרק זה על הגוף הנתמך לעמוד בכל התנאים הבאים :

- (1) הגוף מעסיק בשכר, מנהל פעילויות בהיקף של חצי משרה לפחות ;
- (2) הגוף מקיים הדרכות בהיקף של 2,160 שעות הדרכה לפחות בשנה בעדה מבוקשת התמיכה, בדרך של העסקת מדריך, אחד או יותר, או בדרך של רכישת שירותי הדרכה, או תוך שילוב של שניהם ;
- (3) האתרים פתוחים לקהל הרחב במשך 5 ימים בשבוע בהיקף של לכל הפחות 6 שעות בכל יום ;
- (4) מספר המבקרים בכל אחד מהאתרים עומד על 3,500 איש בשנה לפחות ;
- (5) הכניסה לפעילויות באתרים כרוכה בתשלום למעט לעניין פעילות לפי סעיף 7(ה) ;
- (6) הפעילויות באתרים כוללות מוצגים ואמצעים להמחשה כגון מצגות ומיצגים פיזיים או דיגיטליים ;

בסעיף זה – "אתר" – אתר ראשית ההתיישבות שבעדו, או בזיקה אליו, מוגשת בקשת התמיכה.

7. אמות מידה לתמיכה

בקשות התמיכה של הגופים העומדים בתנאים המפורטים בסעיפים 5 ו-6, ינוקדו בהתאם לאמות המידה שלהלן:

10%	גידול מספר המבקרים בתשלום	(א)
10%	הכנסות עצמיות שנתי	(ב)
10%	מספר שעות הדרכה	(ג)
20%	כנסים, אירועים והכשרות	(ד)
15%	אירועים מורכבים	(ה)
10%	מחקר ופרסומים	(ו)
15%	חדשנות, יצירתיות ושימוש באמצעים ועזרים טכנולוגיים שונים	(ז)
10%	מספר אתרים	(ח)

(א) משתנה גידול במספר מבקרים בתשלום (10%)

הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא:

- (1) בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף הגידול במספר המבקרים בתשלום באתרי הפעילות של הגוף המגיש בגינם ניתנת תמיכה, אשר הגיעו לאתר במסגרת הפעילות הנתמכת לפי מבחנים אלה, בשנת הפעילות, ביחס לשנה קודמת;
- (2) בשלב השני, יקבל הגוף שהגידול היחסי של כלל המבקרים שלו כאמור הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם למספר המבקרים שלהם.

(ב) משתנה הכנסות עצמיות שנתי (10%)

הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא:

- (1) בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף תקציב ההכנסות העצמיות השנתי שלו שאינו ממבקרים באתרים;

(2) בשלב השני, יקבל הגוף שהיקף ההכנסות העצמיות השנתי שלו כאמור הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם לתקציבם.

(ג) משתנה מספר שעות הדרכה (10%)

(1) הניקוד במשתנה זה יינתן בעד היקף שעות הדרכה באתרי הפעילות, אשר בעד פעילות בהם ניתנת תמיכה, מעבר להיקף ההדרכה המזערי הנדרש לפי תנאי הסף המפורטים בסעיף 6, כמפורט להלן:

(א) בעד כל שעת הדרכה תינתן נקודה;

(ב) בעד שעת הדרכה המבוצעת על ידי משרת מילואים, תינתן נקודה וחצי;

(2) הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא:

(א) בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף היקף שעות ההדרכה כאמור בגוף;

(ב) בשלב השני, יקבל הגוף שהיקף שעות ההדרכה שלו כאמור הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם למספר שעות ההדרכה כאמור.

(ד) משתנה כנסים אירועים והכשרות (20%)

(1) הניקוד במשתנה זה יינתן עבור קיום כנסים, אירועים, ימי עיון, הכשרות לצוותים מקצועיים ואירועים מיוחדים לציבור הרחב; בלי לגרוע מן האמור במבחנים אלה, כל כינוס, הרצאה, יום עיון, או אירוע המתקיימים במסגרת אחת של מקום וזמן, ייחשב כאירוע אחד;

(2) במשתנה זה –

(א) "כינוס" – פעילות בתחום המורשת המתקיימת בישראל והעיסוק המהותי והבלעדי שלה הוא קידום תחום שימור אתרי ראשית התיישבות והנחלת מורשתם, משתתפים בה 50 איש לפחות, היא נמשכת 60 דקות לפחות, מתקיימת באתר מורשת וכוללת תכנית ותכנים בהתאם למטרות התמיכה; הפעילות פורסמה לציבור באמצעות המדיה החברתית, או באתר המרשתת של הגוף או באמצעי התקשורת; הניקוד בעד פעילות זו זה יינתן באופן הבא:

(1) בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף מספר הכנסים כאמור;

(2) בשלב השני, יקבל הגוף שמספר הכנסים שלו כאמור הוא הגבוה ביותר 5 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם למספר הכנסים שלהם;

(ב) "אירוע" – פעילות המתקיימת באתר מורשת, ומשלבת הפקות מתחום אומנויות הבמה הקשורות בקשר ישיר לאתר ראשית ההתיישבות; הפעילות מועברת ל-100 משתתפים לפחות, ואורכה 75 דקות לפחות; הפעילות פורסמה לציבור באמצעות המדיה החברתית, או באתר המרשתת של הגוף או באמצעי התקשורת; הניקוד בעד פעילות זו יינתן באופן הבא:

(1) בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף מספר האירועים כאמור, כאשר כל 100 איש נוספים המשתתפים במשך כל הפעילות יחשבו כאירוע נוסף;

(2) בשלב השני, יקבל הגוף שהיקף האירועים שלו כאמור הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם למספר האירועים שלהם;

(ג) "יום עיון" – פעילות עיונית בתחום מורשת ושימור אתרי ראשית ההתיישבות שבה, על כל חלקיה, משתתפים 50 איש לפחות, הכוללת 3 שעות לפחות של הרצאות בתחום מורשת ושימור אתרי ראשית ההתיישבות; הפעילות נערכת באתר מורשת שיש בו ציוד דרוש לצורך עריכתה ומועדה פורסם לציבור באמצעות המדיה החברתית, או באתר המרשתת של הגוף או באמצעי התקשורת; הניקוד בעד פעילות זו יינתן באופן הבא:

(1) בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף מספר ימי העיון כאמור כאשר כל 50 איש נוספים המשתתפים במשך כל הפעילות יחשבו כיום עיון נוסף;

(2) בשלב השני, יקבל הגוף שמספר ימי העיון שלו כאמור הוא הגבוה ביותר 15 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם למספר ימי העיון שלהם;

(ד) "הכשרה" – הכשרת מדריכים או מנהלים בתחומי המורשת של ראשית ההתיישבות בה משתתפים 30 איש לפחות, הכוללת 3 שעות לפחות של הרצאות והכשרות בתחום מורשת ושימור אתרי ראשית ההתיישבות; ההכשרה נערכה באתר שיש בו ציוד דרוש לצורך עריכתו ומועדו פורסם לציבור באמצעות המדיה החברתית, או באתר המרשתת של הגוף או באמצעי התקשורת; בפסקת משנה זו לא ייספרו הרצאות שניתנו במסגרת יום עיון; לא תינתן תמיכה בעד הרצאות שאין ביניהן הפסקה של 60 דקות לפחות ושניתנו לקבוצה מסוימת באותו יום; הרצאות והכשרות הניתנות באותו מקום, באותו נושא ועל ידי אותו מרצה, יבואו במניין רק אם מתקיימות לקבוצות שונות;

למרות האמור בפסקה זו, בתקופה בה הכריז גורם מוסמך לפי דין כי מטעמי בטחון או בריאות לא ניתן לקיים בכל מקום הכשרות כאמור באופן פיזי, יוכרו הכשרות שהתקיימו באופן מקוון ובלבד שמשכן והיקף המשתתפים בהן הוא בהתאם לאמור בפסקה זו, והגוף הודיע למשרד על קיום ההכשרה באופן זה מראש כך שתתאפשר השתתפות נציג מטעם המשרד;

הכשרה כאמור בה משתתפים מעל 100 מדריכים או מנהלים כאמור תיחשב לעניין פסקה זו כשתי הכשרות; הניקוד בעד פעילות זו יינתן באופן הבא:

(1) בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף מספר ההכשרות כאמור;

(2) בשלב השני, יקבל הגוף שמספר ההכשרות שלו כאמור הוא הגבוה ביותר 15 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם למספר ההכשרות שלהם.

(ה) משתנה "אירועים מורכבים" (15%)

(1) במשתנה זה, "אירוע מורכב" – פעילות ממושכת ורבת משתתפים בתחום המורשת של ראשית ההתיישבות, שמתקיימים בה כל התנאים הבאים:

(א) תכניה כוללים עיסוק בתחום המורשת של ראשית ההתיישבות;

(ב) האירוע נמשך לכל הפחות 6 שעות באותו יום, ואם מדובר בימים רצופים – לכל היותר 3 ימים;

(ג) משתתפים בו 500 איש לפחות בכל יום, ולגבי אירוע המתקיים בפריפריה – משתתפים בו 300 איש לפחות בכל יום;

(ד) הפעילות כוללת התנסות בתכני מורשת, המשלבת ברובה הופעות, הפעלות, שירה, יצירה

או משחק, מפגש עם שחקנים ודמויות היסטוריות וכיוצא בכך ;

(ה) האירוע פתוח לציבור הרחב ;

(2) הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא :

(א) בשלב ראשון, יבחן בכל גוף מספר ימי אירוע מורכב בתחום המורשת שקיים

שמתקיימים בהם התנאים האמורים בסעיף זה ;

(ב) בשלב שני, יקבל הגוף שמספר ימי אירוע מורכב בתחום המורשת שלו כאמור הוא

הגבוה ביותר 20 נקודות בעד כל יום, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם

למספר ימי אירוע מורכב בתחום המורשת שלהם ; למען הסר ספק, יום פעילות שאינו

אחד משלושה ימי פעילות לפחות, לא יחשב לעניין זה.

(ו) משתנה מחקר ופרסומים מקצועיים בתחום שימור אתרי ראשית ההתיישבות (10%)

(1) ניקוד במשתנה זה יינתן בעד קיום מחקרים והפקת חומרי מחקר ולימוד – ספרים, עלונים,

פרסומים מקצועיים וסרטונים שעניינם בתחום שימור והנחלת אתרי ראשית

ההתיישבות ; הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא :

(א) בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף מספר הפרסומים המקצועיים שלו בתחום השימור

והנחלת אתרי ראשית התיישבות, כאשר מאמר יחשב כיחידת מניה אחת, ספר יחשב

כעשרה מאמרים וסרטון כחצי מאמר ;

(ב) בשלב השני, יקבל הגוף שהיקף הפרסומים המקצועיים שלו כאמור הוא הגבוה ביותר

10 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם למספר הפרסומים שלהם ;

(2) לעניין אמת מידה זו –

"פרסום מקצועי" – מחקר, מאמר או ספר ;

"מאמר" – פרסום בכתב עת, בארץ או בחו"ל שפורסם ב 3 השנים שקדמו לשנת התמיכה ;

"ספר" – חיבור הכולל 150 עמ' לפחות, העוסקים בתכנים שטרם פורסמו ;

"סרטון" – פרסום מצולם שמשכו 5 דקות לפחות, או סדרה מצולמת של 3 סרטונים לפחות

שאורך כל אחד מהם עד 5 דקות לפחות העוסקים באותו נושא, שהופקו בשנה בעדה ניתנת

התמיכה, שתכליתם וכל תוכנם הם הנחלת מורשת של אתר ראשית ההתיישבות, המופצים

בחינם ברשתות החברתיות או בכלי תקשורת אודיו-ויזואלי אחר ; לעניין זה, לא יחשב פרסום

או סדרה כאמור שעניינם שיווק של אתר או סיכום פעילות שהתקיימה בו.

(ז) משתנה חדשנות, יצירתיות ושימוש באמצעים ועזרים טכנולוגיים שונים (15%)

ניקוד במשתנה זה יינתן בעד שימוש באמצעים כאמור, כדוגמת ציוד אור קולי ; תוכנות

מחשב ; ישומונים לטלפונים ניידים, משקפי תלת-מימד, תיעוד דיגיטאלי של חומרים

הקשורים לאתר ראשית ההתיישבות וכיוצא בכך (להלן – **אמצעים**) ; הניקוד יינתן באופן

הבא :

(1) בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף המספר הממוצע של סוגי העזרים הטכנולוגיים בכל אתר

שמנהל ומפעיל הגוף ;

(2) בשלב השני, יקבל הגוף שהמספר הממוצע של סוגי העזרים הטכנולוגיים שלו כאמור הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם למספר העזרים הטכנולוגיים שלהם.

(ח) משתנה אתרים פיזיים (10%)

הניקוד במשתנה זה יינתן בעד מספר אתרי ראשית ההתיישבות הפיזיים אותם מנהל ומפעיל הגוף המגיש בשנה בעדה מבוקשת התמיכה; בשלב ראשון, ייבחן בכל גוף מספר האתרים בשלב השני, יקבל הגוף שהיקף האתרים כאמור הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם למספר האתרים כאמור.

8. אופן חישוב חלוקת כספי התמיכה לבקשות לתמיכה לפי פרק א'

(א) בשלב הראשון, יוקצה סכום התמיכה לכל אחד מהפרקים א' ו-ב', כך שלפרק א' יוקצו 65% מהתקציב המיועד לתמיכה לפי מבחנים אלה ולפרק ב' יוקצו 35% מהתקציב המיועד לתמיכה לפי מבחנים אלה.

(ב) בשלב השני, תנוקד כל בקשה בכל אחת מאמות המידה בהתאם לאמור בה, כמפורט בסעיף 7.
(ג) בשלב השלישי, לגבי פעילות המתקיימת בפועל באתר ראשית ההתיישבות הנמצא בפריפריה, או לגבי אתר כאמור עצמו, לפי העניין, יוכפל הניקוד שניתן ביחס אליהם באמות המידה ד', ה' ו-ח' בסעיף 7, במקדם של 1.5.

(ד) בשלב הרביעי, יחושב חלקו היחסי של הניקוד לאותו גוף בכל אחת מאמות המידה, מתוך סך כל הניקוד שהוענק לכלל הגופים באותה אמת מידה.

(ה) בשלב החמישי יוכפל החלק היחסי של הניקוד של הגוף בכל אמת מידה כפי שהתקבל בסוף השלב השלישי, בכל אחת מאמות המידה לפי משקלן האחוזי ויתקבל הניקוד המשוקלל של הגוף בכל אחת מאמות המידה.

(ו) בשלב השישי יחושב הסכום המצרפי של כל הניקוד המשוקלל שניתן בכלל אמות המידה, ויתקבל החלק היחסי של הגוף בסך כל התמיכה.

(ז) לא תינתן תמיכה לגוף לפי פרק א', אשר שווי הניקוד שקיבל נמוך מ 60,000 שקלים חדשים; בכל מקרה לא תינתן לגוף תמיכה העולה על 75% מכלל עלות הפעילות הנתמכת לפי פרק א' במבחנים אלה; למרות האמור בפסקה זו, לגבי גוף שזו השנה הראשונה או השנייה לתמיכה בו לפי נושא מבחנים אלה, לעניין שיעור התמיכה, יעמוד שיעור התמיכה המירבי על 90% מתקציב הפעילות כאמור.

(ח) בלא לגרוע מהוראות סעיף קטן (ו), במידה ולאחר חלוקת התקציב בהתאם לאמור לעיל יוותר תקציב באותו פרק (א' או ב'), הוא יועבר לפרק האחר ויחולק לפי ההוראות הנוגעות לו.

פרק ב' - פיתוח פיזי של אתרי ראשית ההתיישבות 35% מתקציב התמיכה הכולל)

תמיכה לפי פרק זה תינתן בעד פרויקט של תכנון אדריכלי או ביצוע פעילויות תשתית באתר אחד או יותר של ראשית ההתיישבות שהיא אחת או יותר מאלה: שיפוץ, שימור, שיחזור פיזי, בינוי ושדרוג תצוגות ובהתאם לתנאים ולאמות המידה המפורטים להלן:

9. קביעת סדר עדיפות

הגוף יגיש את בקשותיו לגבי כל פרויקט לפי פרק זה תוך קביעת סדר עדיפות; כל בקשה תיבחן בנפרד, הן מבחינת תנאי הסף והן מבחינת הניקוד.

10. תנאי סף נוספים לתמיכה

נוסף על האמור בסעיף 5, לשם קבלת תמיכה לפי פרק זה על הגוף הנתמך לעמוד בכל התנאים הבאים:

- (1) הגוף נמצא זכאי בשנת התמיכה לתמיכה לפי פרק א' במבחנים אלה;
- (2) הגוף לא נתמך ולא קיבל מימון ממשלתי מכל סוג שהוא בארבע השנים שקדמו לשנת התמיכה בעד הפרויקט שבגינו הוא מבקש תמיכה בשנת התמיכה. תנאי זה לא יכול על בקשה או מרכיב בבקשה שעניינו קידום תיכנון או על פרויקט שתחילתו קדמה לתחילת מבחנים אלה;
- (3) עלות כלל הפעולות במסגרת הפרויקט היא 60,000 שקלים חדשים לפחות;
- (4) אם הפעילות עברה מבוקשת התמיכה אינה שדרוג תצוגות, היא מלווה על ידי אנשי מקצוע מתחום השימור;
- (5) אם מדובר בפעולות הנוגעות לתשתיות הבינוי של האתר עצמו, קיימת תוכנית אדריכלית עבור הפיתוח הפיזי בגינו מבוקשת התמיכה;
- (6) בפעולות שעניינן שימור המבנה עצמו, הגוף מבקש התמיכה יבצע טרם ביצוע הפעולות, סקר הנדסי או סקר שימור של המבנה.

11. אמות מידה

בקשות התמיכה של הגופים העומדים בתנאים המפורטים בסעיף 5 ובסעיף 10 ינוקדו בהתאם לאמות המידה שלהלן:

30%	מספר פעולות הבינוי הפיזיות שמבוצע הגוף באתרי ראשית ההתיישבות	(א)
20%	דחיפות ביצוע הפעילות	(ב)
10%	היקף תקציבי של הפרויקט	(ג)
20%	מימון עצמי לצורך ביצוע פעולות בינוי ופיתוח תשתית	(ד)
15%	ביצוע פעולות הנגשה לאנשים עם מוגבלות	(ה)
5%	שיתופי פעולה	(ו)

(א) משתנה מספר פעולות הבינוי הפיזיות שמבצע הגוף באתרי ראשית התיישבות (30%)

הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא :

- (1) בשלב הראשון, ייבחן בכל גוף מספר פעולות הבינוי הפיזיות שבוצעו והסתיימו בשנת התמיכה באתרי ראשית ההתיישבות אותם מבצע הגוף מגיש הבקשה בגינם ניתנת תמיכה לפי מבחנים אלה; לעניין משתנה זה, הביצוע והסיום מותנה בקבלת טופס סיום פרויקט חתום בידי מהנדס או מנהל הפרויקט, או מתן טופס 4 כנדרש;
 - (2) בשלב השני, יקבל הגוף שמספר הפעולות הבינוי הפיזיות באתרים כאמור הסתיימו, 10 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו;
- בסעיף קטן זה, "פעולת בינוי" – פרויקט נפרד ומובחן באחד או יותר מהתחומים המפורטים בפתיח לפרק זה, המתקיים באתר ראשית ההתיישבות.

(ב) משתנה דחיפות ביצוע הפעילות (20%)

בקשה שעניינה פעולות הצלה של מבנה, אחד או יותר, באתר ראשית ההתיישבות, המבוצעות לפי חוות דעת של מהנדס מבנים מוסמך ובעל ניסיון בשימור אתרים או של משמר מורשה, לפיה נדרשות לגבי מבנים אלה פעולת הצלה דחופות מאחר והם עומדים בסכנת התמוטטות או בתהליך התדרדרות לקראת אבדון או כליה, תקבל במשתנה זה נקודה אחת.

(ג) משתנה היקף תקציבי (10%)

הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא :

- (1) בשלב ראשון, ייבחן בכל פרויקט בעדו מוגשת בקשה ההיקף התקציבי של הפרויקט; בחינת ההיקף התקציבי תהיה בהתאם לחוות דעת והערכת שמאי או מהנדס ותאושר על ידי המשרד;
- (2) בשלב השני, יקבל פרויקט שההיקף התקציבי השנתי שלו בגין פעולות הבינוי הפיזיות כאמור הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הגופים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם לתקציבם.

(ד) משתנה מימון עצמי לצורך ביצוע פעולות בינוי ופיתוח תשתית (20%)

הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא :

- (1) בשלב ראשון, ייבחן לגבי כל בקשה היקף מקורות המימון העצמיים, שאינם מקורות ממשלתיים לצורך ביצוע פעולות התשתית של הפרויקט בגינו מוגשת הבקשה;
- (2) בשלב השני, יקבל פרויקט שהיקף המימון ממקורות עצמיים כאמור הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הפרויקטים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם להיקף המימון העצמי בהם.

(ה) משתנה ביצוע פעולות הנגשה לאנשים עם מוגבלות (15%)

הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא :

- (1) בשלב ראשון, ייבחן בכל פרויקט בעדו מוגשת בקשה לתמיכה ההיקף התקציבי של פעולות הנגשה לאנשים עם מוגבלויות בתוכנית העבודה; בחינת ההיקף התקציבי תהיה בהתאם לחוות דעת והערכת מומחה נגישות ותאושר על ידי המשרד;

(2) בשלב השני, יקבל פרויקט שהיקף התקציב שבוצע במסגרתו פעולות הנגשה לאנשים עם מוגבלויות, כפי שמופיע בתכנית העבודה, הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הפרויקטים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם לתקציבם.

(ו) משתנה שיתופי פעולה (5%)

הניקוד במשתנה זה יינתן באופן הבא :

(1) בשלב ראשון, ייבחן בכל פרויקט בעדו מוגשת בקשה לתמיכה היקף שיתופי הפעולה שהגוף מגיש הבקשה בגינו מקיים עם רשויות ותאגידיים ציבוריים בקשר לפרויקט, הכוללים גם השתתפות במימונו העולה על 10% מעלותו, לדוגמא, רשויות מקומיות, מוסדות לאומיים, תאגידיים לפי חוק וכיוצא באלה; להוכחת שיתוף פעולה כאמור יציג המוסד אסמכתא מספקת להנחת דעת ועדת התמיכות, כגון הסכם חתום;

(2) בשלב השני, יקבל פרויקט שהיקף שיתופי הפעולה שלו כאמור הוא הגבוה ביותר 10 נקודות, ושאר הפרויקטים ינוקדו באופן יחסי אליו בהתאם להיקף שיתופי הפעולה המתקיימים בגינם כאמור.

12. אופן חישוב חלוקת כספי התמיכה לבקשות לתמיכה לפי פרק ב'

(א) בשלב הראשון, יוקצה סכום התמיכה לכל אחד מהפרקים א' ו-ב', כך שלפרק א' יוקצו 65% מהתקציב המיועד לתמיכה לפי מבחנים אלה ולפרק ב' יוקצו 35% מהתקציב המיועד לתמיכה לפי מבחנים אלה.

(ב) בשלב השני, תנוקד כל בקשה בכל אחת מאמות המידה בהתאם לאמור בה, כמפורט בסעיף 11 בפרק ב'.

(ג) בשלב השלישי, לגבי בקשה שעניינה פרויקט באתר ראשית ההתיישבות הנמצא בפריפריה, יוכפל הניקוד שהתקבל בשלב השני במקדם של 1.5.

(ד) בשלב הרביעי יחושב החלק היחסי של הניקוד של הבקשה, בכל אמת מידה מתוך כלל הניקוד שניתן לכלל הבקשות באותה אמת מידה, ויתקבל חלקה היחסי של הבקשה בכל אמת מידה.

(ה) בשלב החמישי יוכפל חלקו היחסי של הבקשה בכל אמת מידה לפי משקלה האחוזי של אמת המידה ויתקבל הניקוד המשוקלל של הבקשה, לפי העניין, בכל אחת מאמות המידה.

(ו) בשלב השישי, יחושב הסכום המצרפי של כל הניקוד המשוקלל שניתן בכלל אמות המידה לכל בקשה, ויתקבל הניקוד הבסיסי של כל בקשה.

(ז) בשלב השביעי, יוכפל הניקוד של כל בקשה במקדם עדיפות, כפי שנקבע בבקשות הגוף כאמור בסעיף 9 לעיל, ויקבע הניקוד הסופי שלה, באופן הבא: ככל שהבקשה של אותו גוף מדורגת במקום נמוך יותר בסדר העדיפויות בתוך כלל בקשותיו לפי פרק ב', מקדם העדיפות יהיה נמוך יותר, לפי המדרג הבא:

(1) בקשה שניה בסדר העדיפות במקדם 0.8;

(2) בקשה שלישית בסדר העדיפות במקדם 0.65;

(3) בקשה רביעית ואילך בסדר העדיפות יוכפל הניקוד בה בכל אמת מידה במקדם של 0.5.

(ח) לא תינתן תמיכה לפרויקט לפי פרק ב', אשר שווי הניקוד שקיבלה נמוך מ 60,000 שקלים חדשים, ולא תינתן תמיכה העולה על סכום בשווי של 100 מיליון שקלים חדשים; בכל מקרה

לא תינתן לגוף תמיכה העולה על 75% מכלל עלות הפעילות הנתמכת לגבי אותו פרויקט לפי מבחנים אלה, ולגבי גוף שזו השנה הראשונה או השניה בו – על 90% מכלל עלות הפעילות כאמור.

(ט) חלוקת התמיכה תהיה בעד כל בקשה לפי חלקה היחסי בהתאם לניקוד הסופי שקיבלה, בכפוף להוראות סעיף קטן (יד), החל מהבקשה שזכתה לניקוד הגבוה ביותר ועד לסיום תקציב התמיכה לפי פרק זה; ואולם, בקשה שהיא ראשונה בסדר העדיפות של הגוף כאמור בסעיף 9, תקבל קדימות ביחס לכל בקשה שאינה ראשונה בסדר עדיפות בכלל הגופים.

(י) בלא לגרוע מהוראות מבחנים אלה, במידה ולאחר חלוקת התקציב בהתאם לאמור לעיל יוותר תקציב באותו פרק (א' או ב'), הוא יועבר לפרק האחר ויחולק לפי ההוראות הנוגעות לו.

13. נהלים

(א) המשרד יעביר לגוף שיבקש זאת, את קביעתו המנומקת בדבר היות אתר לגביו הוגשה בקשה לפי מבחנים אלה, אתר ראשית התיישבות כהגדרתו במבחנים; לעניין אתר שהוגשה לגביו בקשת כאמור ונקבע כי אינו עומד בהגדרה זו – יעביר את הקביעה האמורה לבקשת גוף שהגיש בקשה לגביו, ולו בלבד; מענה לבקשה לפי סעיף קטן זה יועבר תוך 21 ימים מיום הגשת הבקשה.

(ב) הגוף יודיע למשרד בתוך 21 יום מיום קבלת ההודעה על היקף התמיכה לה נמצא זכאי, לגבי כל אחד מהפרויקטים בעדם ביקש תמיכה, אם בדעתו לקיים את הפרויקט ולקבל את התמיכה; לא התקבלה הודעה כאמור בתוך 21 יום, יחשב הדבר כוויתור על הזכאות לתמיכה לפי מבחנים אלה לאותו פרויקט.

(ג) דיווח פעילות הגוף לעניין עמידה בתנאי הסף יעשה על פי הנספחים למסמכים להגשת הבקשה לתמיכה, שיצורפו באתר המשרד יחד עם פרסום ההזמנה להגשת הבקשות לתמיכה.

(ד) הוועדה תאשר את זכאות הגוף לתמיכה ואת חלקו בתמיכה על סמך תכנית העבודה שהגיש ודיווח הגוף על פעילותו במהלך שנת הפעילות; כספי התמיכה שאושרו לו בידי הוועדה כדין יועברו בעד פעילותו של הגוף בפועל, לפי דוחות ביצוע על פעילות הגוף במהלך שנת התמיכה שהגוף יגיש לתקופת התשלום פעם בחצי שנה ולפי ההנחיות שיימסרו לו על ידי המשרד.

(ה) מבלי לגרוע מהוראות הנוהל, במידה שלא הוגשו דוחות או מסמכים שנדרש הגוף להגיש, תוכל הוועדה להחליט על עיכוב או הפסקת תשלום התמיכה.

(ו) עד 10% מסכום התמיכה לו נמצא זכאי גוף לפי מבחנים אלה, יוכל לשמש את הגוף למימון הוצאות תקורה הנובעות באופן ישיר מהפעילות בעדה נמצא זכאי לתמיכה לפי מבחנים אלה כמפורט בסעיף 4 ולגבי גוף הנתמך לראשונה לפי מבחנים אלה – עד 15%.

(ז) תמיכה לפי פרק ב' יכול שתהיה תמיכה רב שנתית כמשמעה בנוהל ויחולו הוראותיו לעניין זה.

(ח) מבלי לגרוע מהוראות הנוהל, התברר לוועדת התמיכות כי גוף ציבור אינו עומד בתנאים שקבע המשרד בקשר לתמיכה או בהתחייבויותיו לפי מבחן זה, או לא היה זכאי מלכתחילה לתמיכה, או חל שינוי אחר בגוף הציבור או בפעולותיו שיש בו כדי להשפיע על אישור התמיכה או על שיעור התמיכה, יוקטן, יעוכב או ייפסק תשלום התמיכה, לפי העניין.

14. ביטול

מבחנים לתמיכה של משרד המורשת במוסדות ציבור בתחום שימור אתרי ראשית ההתיישבות⁷ – בטלים.

15. הוראות שעה והוראות מעבר

בשנת 2025 –

- (1) גוף שנתמך בשנת 2024 לפי המבחנים הקודמים, ונמצא זכאי לתמיכה לפי מבחנים אלה, לא יפחת שיעור התמיכה בו מ 80% משיעור התמיכה שקיבל בשנת 2024 לפי המבחנים הקודמים;
- (2) בסעיף 6(ד), במקום "3500" יבוא "2000".
- (3) לגבי אתר כמשמעו בסעיף 6 המצוי באזור שפונה לפי החלטות הממשלה בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" לא יחולו התנאים שבסעיפים קטנים 6(ג) ו-6(ד).

16. תחילה

- (א) תחילתם של מבחנים אלה, ביום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025);
- (ב) על אף האמור בפסקה (א), תחילתו של סעיף 5(6) ביום ה' בסיון תשפ"ה (1 ביוני 2025).

כ"א בכסלו התשפ"ה

(22 בדצמבר 2024)

עמיחי אליהו

שר המורשת

(803-35-2024-000058)

⁷ י"פ 4492 ט' באדר א' התשנ"ז (16.2.1997), עמ' 2206; י"פ 5507 התשס"ו עמ' 2295.